

מסורת הש"ס

(א) לחצו זיקה ג' צ"ב א'
(ב) ומחלל שיש בו דרך מה
(ג) (מחלל שיש בו דרך מה)
שיר למה יקדשו (א' ע"ג)
(ד) לעלל יח' (דף קד) א'
(ה) זיק' ח"י א' ב' נצטל לחד
מחשבה או מחשבה שיש
זרם ומחשבה מ' א'
(ו) זיק' מחשבה ב' א'
ועל ארזי דלמה לזכ' א'
(ז) מחשבה אחרת זיק' א'
(ח) זיק' פקע י' מהדומות ל'
המורה כוח למהדומות
חז' מ' א' ז' א' א'
(ט) לדור מחשבה זיק' א'
ז' א' י' א' א' א' א' א'
מחשבה זיק' א' א' א' א'
(י) מחשבה זיק' א' א' א' א'
ז' א' י' א' א' א' א' א'

תורה אור השלם

1. בִּי אֶת מַעֲשֵׂר בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יֵרִימוּ לִי
תְרוּמָה נִתְּנִי לְלוֹיִם לְנִחְלָה
עַל כֵּן אִמַּרְתִּי לָהֶם בְּתוֹךְ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יִנְחֻלוּ
נִחְלָה: בַּמְדַּבֵּר יִחַ כִּד
2. וְכָל מַעֲשֵׂר בְּקֶרֶךְ חֶזָּאן
כָּל אֲשֶׁר יַעֲבֹר תַּחַת הַשִּׁבְט
הָעֲשִׂירִי יִהְיֶה קֹדֶשׁ לִי:
וּקְרָא כֹּה לֵב

הגהות הב"ח

(ח) רש"י ד"ה ודילמא וכו'
אלא במומו (ענין) תז"מ ונ"ב
ס"א לשון: (צ) ד"ה דאיברר
וכו' עליו שם הס"ד:

מוסף רש"י

אף תרומת מעשר. אע"פ
שעשירה קצוב מן החרה
מעשר מן המעשר, ויטעל
באומד (י"ט"ו א'). מבין
הרה"י פוסק. וזה לא
עלמא ומונה חשב ומת אחד
מן חשין מניין, המעשר פטורין
ואשין מעין מטעסין גזרין
אחר, שיהיו לא
שיעור זמן הבורן וילפס עם
האכל, אבל המניין פטורין בזמן
הבורן, וליקח לא מעשר עשר
וזה שכתב ע"ה, דלמעשה חשב
השטן עלה בידו לעשר
שור ארזי מעשריו פשע אחת
כשיוולנו מן מעלמא לגרף עמהם
(ב"מ א').

אבמחשבה דעשמו קר וכן ים כברי הוה ופי' אומדנותו נוטל תרומה : **במחשבה** שמחשב (אומדן) שני גוהן שמי עשיר להפסיד הרי קן תרומה כדמארין (דמלי פ"ו מ"ד) לגבי לוקח קין מדין הכומיס ולהכי קרי ליה מחשבה משום דליתו מונחא (אוקן) לא מני כותן עשירי בלד ו' ואוכל בלד אחר. ומרריהו אומד אומד מחשבה נפקא לן מונחשבי : **אויסקא** בריש פירקין (לעיל ג.) ואלא מעשרותיים בשמי מעשרות הכמוב מדבר אדם מעשר בהמה וא' מעשר דגן : **קדוש** מאליו שאם מנה א' עשם ושמיר עשירי כדיר אע"פ שלא ילא ולא מנאו קדוש מאליו : **וירומא עשירי לא קרייה רחמנא** דליהו יליה דין מעשר להעלותו לירושלים ולהקריבו אלף קדוש גידרא קרייה רחמנא דקדושה חלה עליו ואינו נאכל אלף בממונו. (ה) ז ענין אחר דלירומא עשירי קדוש לא קרייה שאלא קדש שמו עשירי אלא קדש קדש שמו ולהכי הוי מעשר אלף היכא דלא קראו כלל לא ליהוי קדוש כשאר מעשר. ולא מפי המורה : **ואיברר ליה עשירי** עשירי שאלא במקור השעה נברר מעמטמו שדוה עשירי ולכן הוי כשאר מעשר אע"פ שאלא חרף עליו סס(ה) אין לי אלא שקרא שמי

אף תרומת מעשר * נטלת באומו ובמחשבה
ומעשר קרייה רחמנא תרומה דכתיב 'כי את
מעשר בני ישראל אשר ירימו לה' תרומה
נתתי ללויים לנחלה ואיתקש מעשר בהמה
למעשר דגן מה מעשר דגן ניטל באומד
ובמחשבה אף מעשר בהמה ניטל באומד
ובמחשבה אמר רבא ^א עשירי ^ב מאליו הוא
קדוש מנא ליה לרבא הא אילימא מהא דתניא
אין לי אלא שקרא שמו עשירי לא קרא שמו
עשירי מנין ת"ל ^א ^ב עשירי יהיה קדש מ"מ
ודלמא עשירי הוא דלא קרייה קדש קרייה
אלא מהא דתניא יקרא לתשיעי עשירי ויצא
העשירי ולא דבר התשיעי נאכל במומו
והעשירי מעשר ודלמא שאני התם דאיבר
ליה עשירי אי נמי ^א דאחוי עילוייה אלא מהא
דתניא יקרא לתשיעי עשירי ומת עשירי בדיר
תשיעי נאכל במומו וכולם פטורין מ"ט כולם
פטורין לאו משום דקדש ליה עשירי ודלמא
דאיפטרו במנין הראוי ^א דהאמר רבא ^ב מנין
הראוי פוטר אלא מהא דתניא קרא לתשיעי
עשירי וינשתייר עשירי בדיר התשיעי נאכל
במומו והעשירי מעשר והתניא תשיעי חולין
תני תנא קמיה דרב ששת הא מני ר"ש בן יהודה
היא דתניא ר"ש בן יהודה אומר ר"ש

ישי"י בת"י

[illegible]

מעשר בהמה פרק תשיעי בכורות נט.

נב.

בג א מיי פ"א מהל' מעשר
הל' יד ופ"ג מהל'
תרומות הלכה י טוש"ע י"ד
סי' שלא סעיף כד וכאידך
מ"ד:
בד ב ג מיי פ"ח מהל'
זכורות הלכה ג:
בה ד ה מיי שם הל' י
סמג עשין ריב:
בז ו מיי שם הל' ח:

שיטה מקובצת

אַן עשירי קדוש מאלוי מן
 אַן עשירי נמוך: מן מנה
 תיעה ונתישרי ונתישר
 אַן לשון אהר: אַן עשירי
 מן מעשר מקדש: אַן ייל
 מתייר: אַן כפרו למדו
 מן החרומ: אַן עשירו
 אפולו הכ מקשין להו:
 אַן אפשר הכי נמי להו:
 דגן אפרס דפפיק: קרא:
 אַן לפרש המטעם להו:
 לדרי: אַן שוין כומ כמכנס
 כי חילוק צרור לאוקמ:
 כי אצלו דגן אר: אמנא:
 כי במעשר מאמר: אמאי:
 יאן פסר במעשר כרעב
 דלא אבא: טו דקתי אור
 מן נמוך: טו ייל משום
 דכתיב כרעב: אַן דמסע
 ראשית דגן: אַן פיה דארג
 ידילן: אַן מוקד דארג
 פירשלא: אַן מעשר ובהרי
 מן במלכת כבורי החרומ
 מעשר: אַן מוקד מפרש
 רית להינו מבורחם

[illegible]

רבינו גרשום

ואקושה מעשר בהמה
למסע דגן, ודמית ער
תעשר בשתי מעשרות
הקטוב מדבר, כן וכספיו
ולות תחשב כל חרומתם
ואת כתיב (ב) חרומות
המזבח מדבר אלא כטל
שחרומה גדולה ניסת
מבדו ובמשהבן קד חרומת
משה: אמילוי אהו קדוש
אפילו לא קראו עשירי ולא
קדש: יאדברתי על עשירי.
אזא שחן ולא קראו אהו
אלא שחן: א' אני דאחור
עילוי. עילוי בדור (עלון)
שהוא עשירי: ודמית
יאפסחור מבולן קדוה
אכשכצאו אהו עדין אהו
תעשירי שבריו חי והיה
ראו תעשירית מולד ומשום
הא כטירי ולא משום שחן
מעושרין דרא: אה אני.
תאעתי נאקלס כבמומו ר'
שמןעל אהו נאקלס מע ששירי

(א) אולי י"ל ולא כתיב התרומה בשמי תרומות הכתוב מדבר וכו' וכוונתו מלשון תרומתכם מפיקין דמיייר בשמי תרומות דקרי ציה תרומותיכם ועי' רש"י ומוס' צביה (דף יד ובמנחות דף נד) דפי' בדרך אחר ע"ש

לְהוֹדִידוֹ לִימָא דְאַיְתָקֻשׁ מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה לַמַּעֲשֵׂר דְּבָנִי מִהּ מַעֲשֵׂר דְּבָנִי אַחַד מַעֲשֵׂר אֶחָד מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה אַחַד מַעֲשֵׂר בְּכֹל הָעֵבֶרָה תַּחַת הָעֵשֶׂנִּי אֵלֶּה שֵׁשׁ עֶשְׂרִי לַפְּנִי וְנוֹטֵל אֶחָד מֵהֶם י"ח מֵיִיתִי לְדֹאֵב אֶלְעֹזֵר יוֹמֵר דְּלִיפְתִּין תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר מִתְּרוּמָה גְּדוּלָּה לְעֵלְיוֹן אִמּוֹד אַע"פ שְׂאִין סְבָרָה לָלֶמֶד^א (לְגַבִּי) הֵי דְתֵרוּמָה גְּדוּלָּה

לַת בָּאוּמָה וּבמחשבה
תְּרוּמָה דְּכֹתִיב יְכִי אֶת
דִּרְיָמוֹ לַה' תְּרוּמָה
וְיִתְקַשׁ מַעֲשֵׂר בַּהֶמָּה
זֶה דָּגֵן נִטְלָ בְּאוֹמֵד
בַּהֶמָּה נִטְלָ בְּאוֹמֵד
עֲשִׂירֵי מֵ מֵאֲלֵיוֹ הוּא
אֵלֵימָא מֵהָא דִּתְנִי
עֲשִׂירֵי לֹא קִרָּא שְׁמוֹ
שִׁירֵי יִהְיֶה קִדֵּשׁ מִ"מ
אֵל קִרְיָה קִדֵּשׁ קִרְיָה
לְתַשְׁיַעֵי עֲשִׂירֵי וַיֵּצֵא
תַשְׁיַעֵי נֹאכַל בְּמוֹמוֹ
שְׁאֵנִי הָתֵם דְּאִיבְרַר
חַוִּי עֵלְיָה אֵלָא מֵהָא
שִׁירֵי וּמַת עֲשִׂירֵי בְּדִיר
לָם פְּטוּרִין מִ"ט כּוֹלֵם
שׁ לִיה עֲשִׂירֵי וּדְלֵמָא
דְּהָאמֵר רַבָּא יִמְנִין
דִּתְנִי קִרָּא לְתַשְׁיַעֵי
בְּדִיר הַתַּשְׁיַעֵי נֹאכַל
וְהַתַּנִּי תַשְׁיַעֵי חוֹלִין
הָא מִנִּי ר"ש בִּי יְהוּדָה
דְּהָא אוֹמֵר מִשּׁוּם ר"ש

מורמין: **א**ף תרומת מעשר נשאת באומד ובמחשבה. וא"ת והא
 יקרא מחשבה תרומת מעשר כתיב דכתיב ונחשב לכם תרומתכם
 והא' קרא בלזים כתיב י"ל ^ל דכתיב דגון מה הגורן דליינו רומת
 גדולה דמשמע ^ל דגן ישראל מפרס מגורנו משמע שפשוט לו רומת
 בתרומה גדולה ובגטין (דף נ"א). פ"ה ^ל הא דיליף תרומת מעשר
 מתרומה גדולה לענין אומד הוא דיליף אבל מחשבה יליפין בתרומת
 מונחש ונראה דרבנן לא פליגי אלא אלא לעור לענין מחשבה אלא לענין
 אומד ואח"כ פליגי שמה י"ש בו שום טעם דלא מוקמי ^ל מחשבה
 בתרומת מעשר אע"ג דכתיב בגופיה כדאשכחן לענין מוקף ^ל כדאמר
 יירושלמי ^ל פרק שני (דקראוה כל התרומה כולה מלמדה ולימדה)
 ואמר דבעינן מוקף ומוקמין ליה בתרומה גדולה ולא בתרומת מעשר ^ל
 נטלת מה שטור על הטמא ושאל מן המוקף כבדורים והא' דפריך ב' ^ל
 המוקף ^ל מעמיד ר"ת מדביחם דמדאורייתא לא בעי מוקף ומיהו
 גבי הא דיליף שליחות מתרומה מה לתרומה שכן נטלת במחשבה
 ומיהו לפי מה שפ' ^ל האקונטרס במחשבה פליגי דמשום מחשבה מוקף
^ל משמע ^ל דאפילו בתרומה גדולה לית להו מחשבה דאי לית להו
 נמי מלינו למיילי מחשבה במשער מדקרייה רחמנא תרומה ומיהו מלי
ב. פ"ה נותן עיניו בצד זה לשם תרומה ואוכל בצד זה ואע"פ שלא
 ושריין נמי בשתיקה על ידי ^ל שמה עיניו בצד זה ואוכל וצד זה וכל
 לוגין שאני עמיד הפריש ואע"פ שנתן אינו מפרש אלא כולו וצד זה
^ל למחשבה לדיבור כמו (ד"מ דף קמ"ה). על כל דבר פשע ^ל דאמר לחייב
 רומות (פ"א מ"ו) חמשה לא יתרומו ואם תרמו תרומתם תרומה וחשיב
 משמע בזה"א דשרי כשגמר בלבו אע"ג שלא הוציא בשפתיו ^ל דכתיב
 לא יליפין מינייהו שבעה ובמה שאוכל בלא הפרשה אין קפידא דלכולי
 אין הכותם דשרי לביע אי לאו משום ברירה אי משום דחיישין לבקיעת
 על ידי ^ל נותן עיניו בצד זה ואוכל בצד אחר אמאי אין מגביהין תרומות
 והא ופריך ^ל והא מתקן ושני ר' אלעזר ב"ר ש"י הא דאמר נותן עיניו בצד
 דומע שאני שכבר נתקן אבל תחלת תיקון ^ל לא שריין מטעם דאפשר
 (נ"ה). ואע"ג דשרי ליה בנותן עיניו בצד זה ואוכל בצד אחר דמכוח פ"ק
 דתורה בזה"א למעשר דר' פ"ה מדכתיב עשר מעשר כדאמרינן בריש
 בריש פירקין דרשינן היקשא אחרת ^ל והבאתם שמה מעשרותיכם לר'
 טעמא דרבי יוסי ב'ר' יהודה וכן בוצחים פרק ב"ש (דף מה). דרשינן
 ומעשר בזה"א למעשר דגן ובמעשר דגן כתיב בני ישראל ולא עובדי
 יין חדש על יסן לבני הכי דוקא אומר לשנה הקשמי ולא לדבר אחר: